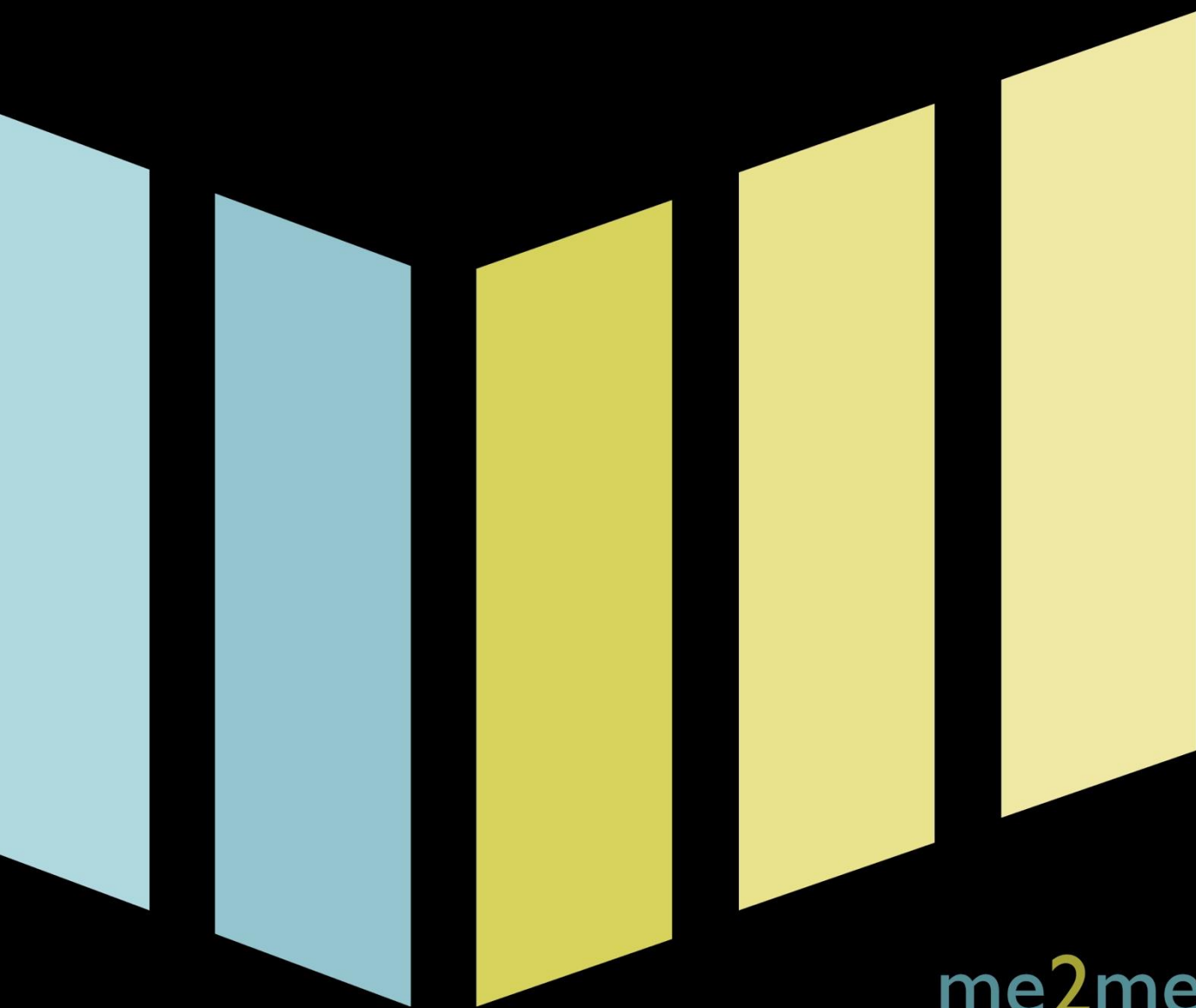

Tarptautinė tyrimo ir audito ataskaita

IŽANGA

Projekto „ME2ME“ vykdymo metu dėmesys yra kreipiamas į mokymosi aplinkos, pritaikytos pagal individualius poreikius ir skirtos mikroįmonių savininkams, kūrimą ir vystymą. Kadangi projektu siekiama sukurti priemones ir išteklius tam, kad būtų patenkinti profesinio mokymo ir rengimo teikėjų bei skirtingose šalyse esančių mikroįmonių poreikiai, tyrimas yra paremtas profesinio mokymo ir rengimo teikėjų bei įmonių savininkų apklausa ir atliktas siekiant nustatyti:

- 1) kokius pagrindinius mokymosi poreikius turi profesinio mokymo ir rengimo specialistai, kuriuos planuojama įtraukti į tęstinio profesinio tobulinimosi programą tam, kad jiems būtų padėta dirbti su mikroįmonėmis skatinant jas naudoti netradicines mokymosi platformas;
- 2) kokie įgūdžiai yra reikalingi tam, kad profesinio mokymo ir rengimo specialistai galėtų sukurti išteklius, paremtus pažangių medijų naudojimu ir skirtus nedidelio formato mokymuisi;
- 3) su kokiais mikroįmonių savininkų mokymo poreikiais reikia supažindinti tam, kad jie galėtų pilnai naudotis tinklais, suteikiančiais mikroįmonėms galimybę mokintis iš kitų mikroįmonių;
- 4) kokioms svarbiausioms mokymosi sritims turi būti skiriamas dėmesys kuriant mokymo išteklius-prototipus, numatytus nedidelio formato mokymuisi, ir kokius medijų formatus yra geriausia pasitelkti kuriant išteklius, paremtus pažangių medijų naudojimu.

Projekto „ME2ME“ pradžioje pagrindinė veikla yra sukoncentruota į visapusiško tyrimo etapą, susidedantį iš dviejų dalių: profesinio mokymo ir rengimo specialistų nuomonių tyrimo ir mikroįmonių savininkų poreikių audito.

Audito paskirtis yra nustatyti kokius įgūdžius ir kokias žinias turi vietos verslo bendruomenė bei kokiais įgūdžiais ir kokiomis žiniomis būtų galima pasidalinti su kitais mikroįmonių savininkais pasitelkus tinklus, skirtus mokymuisi iš kolegų, t.y. vieniems iš kitų. Audito tikslai buvo tokie:

- 1) nustatyti kokius konkrečius vertingus įgūdžius yra įgiję mikroįmonių savininkai ir kokiais iš jų, būtų galima pasinaudoti padedant vystyti visą mikroįmonių sektorių bet kokiame vietiniame kontekste siūlomų tarpusavio mokymosi tinklų pagalba;
- 2) suprasti kokius mokymosi poreikius turi ir kokiems mokymosi dalykams teikia pirmenybę mikroįmonių savininkai, ypatingai skiriant dėmesį toms mokymosi formoms bei siūlomoms tarpusavio mokymosi platformoms ir aplinkoms, kurios jiems labiausiai patinka;
- 3) nustatyti kokiose srityse egzistuoja spragos, kurios yra akivaizdžios teikiant profesinio mokymo ir rengimo paslaugas esamu metu ir kurioms būtų galima skirti dėmesį projekto „ME2ME“ vykdymo metu.

Tyrimo tikslas buvo nustatyti kokia yra susidariusi dabartinė padėtis ir dėl ko profesinio mokymo ir rengimo teikėjai bei mikroįmonių savininkai reikia susirūpinimą, ypatingai tokių dalykų atžvilgiu kaip šios pagrindinės projekto „ME2ME“ temos, kurios apima:

- 1) galimybes tobulinti kvalifikaciją tam, kad būtų stiprinama profesinio mokymo ir rengimo teikėjų kompetencija ir remiamas mokymas, susijęs su verslumo arba verslo vystymo sritimi;
- 2) esamus profesinio mokymo ir rengimo teikėjų bei mikroįmonių savininkų santykius;
- 3) tinklaveikos srityje verslas verslui mastus kiekvienoje šalyje.

Šis dokumentas yra audito ir tyrimo ataskaitų santrauka. Tyrimas buvo atliktas aštuoniose šalyse: Lenkijoje, Lietuvoje, Jungtinėje Karalystėje, Vengrijoje, Rumunijoje, Airijoje, Čekijos Respublikoje ir Suomijoje. Kiekvienos šalies surinkti duomenys yra padalinti į tris dalis, kurios sudaro šią glaustą ataskaitą.

1. TARPTAUTINĖS AUDITO IR TYRIMO ATASKAITOS

1.1 TARPTAUTINĖ AUDITO ATASKAITA

1.1.1 ĮŽANGA IR METODIKA

Projektas „ME2ME“ siūlo inovatyvų būdą tam, kad skatintų mokymąsi mikroįmonių sektoriuje bei ragina mikroįmonių savininkus naudoti tinklą, skirtą mokymuisi iš kolegų ir leidžiantį verslo savininkams dalintis žiniomis ir įgūdžiais tam, kad jie galėtų paremti savo verslo tikslus. Projektas pateikia bendruomenės vystymo, paremto jos narių stiprybėmis ir galimybėmis, principus ir taiko šią filosofiją verslo ir profesinio mokymo aplinkoje. Mes manome, kad mikroįmonių savininkų polinkis mokytis darys didelį ir ilgalaikį poveikį įmonėms ir jose dirbantiems darbuotojams. Štai kodėl jų poreikius ir įgūdžius reikia nuodugniai iširti.

Siekiant atlikti auditą projekto „ME2ME“ tikslais, buvo galima naudoti bet kurį vieną iš šių būdų arba visus šiuos būdus:

- Suformuoti diskusines grupes, sudarytas iš nedidelio atrinktų mikroįmonių savininkų skaičiaus
- Atlikti asmenines apklausas – vesti pokalbius akis į akį arba telefonu
- Išplatinti klausimynus pasirinktiems respondentams

Klausimyną parengė Kauno mokslo ir technologijų parkas. Klausimynas susidėjo iš 20 klausimų, kurie buvo suskirstyti į šias 4 klausimų grupes:

- I. Bendri demografiniai duomenys
- II. Verslo valdymo įgūdžių vystymas
- III. Verslo valdymo mokymo poreikiai ir prioritetai
- IV. Pasiruošimas ir pirmenybės teikimas mokymuisi iš kolegų

Klausimynas buvo paruoštas taip, kad respondentas galėtų jį aiškiai suprasti ir lengvai užpildyti. Klausimyno pradžioje pateiktas projekto aprašymas ir nurodytas tyrimo tikslas. Dalyviams duoti kontaktiniai duomenys tam, kad iškilus kokiems nors klausimams, jie galėtų susisiekti su Kauno mokslo ir technologijų parko specialistais.

Siekiant gauti kiek įmanoma patikimus ir teisingus duomenis, klausimyne buvo naudojami skirtingi klausimų tipai ir skirtingos vertinimo skalės: penkiabalė Likerto skalė, dviem balais vertinami klausimai, matricinio tipo klausimai, klausimai, skirti įvertinti tam tikrus dalykus, atviri klausimai, pavieniai klausimai, klausimai su keliais atsakymų variantais. Mes taip pat paklausėme dalyvių ar jie turėtų kokių nors pasiūlymų dėl mūsų projekto, ar juos domintų dalyvavimas tolimesnėje projekto veikloje ir ar jie norėtų gauti informaciją, susijusią su projektu.

Iš viso buvo atrinkta 160 respondentų, kurie atstovavo mikroįmones, įsteigtas šiose 8 šalyse: Lenkijoje, Lietuvoje, Jungtinėje Karalystėje, Vengrijoje, Rumunijoje, Airijoje, Čekijos Respublikoje ir Suomijoje. Mikroįmonių dydis skyrėsi, bet daugumoje jų dirbo daugiausiai 9 žmonės. Didžioji dalis visų respondentų buvo šių mikroįmonių savininkai.

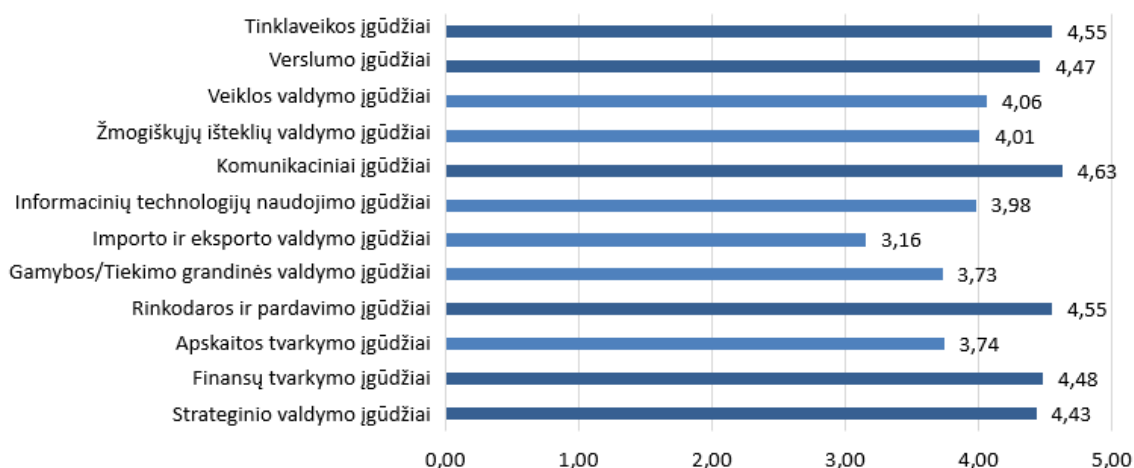
- 61% atstovaujamų mikroįmonių buvo įdarbinusios 3 arba mažiau nei 3 darbuotojus.
- Respondentai atstovavo mažas ir vidutines įmones, kurios buvo įsteigtos per pastaruosius 30 metų - seniausia įmonė buvo įkurta 1987 metais, o naujausia – pačioje 2018 metų pradžioje.
- 86% respondentų buvo mikroįmonių savininkais.

Verslo valdymo įgūdžių vystymas

Antroji klausimyno dalis buvo skirta išsiaiškinti apie tai, kokie įgūdžiai yra svarbiausi sėkmingo verslo vystymui pačių respondentų – verslininkų požiūriu, kokius įgūdžius jie jau yra įgiję, kokiais įgūdžiais jie nori pasidalinti su kitais mikroįmonių savininkais, kokią svarbą turi verslo mokymai įgijant šiuos įgūdžius ir kokios kliūtys trukdo dalyvauti mokymuose.

6 klausimas. Kokie įgūdžiai jūsų nuomone yra patys svarbiausi vykdant sėkmingą verslą?

6. Kokie įgūdžiai jūsų nuomone yra patys svarbiausi vykdant sėkmingą verslą?

Įgūdžiai buvo įvertinti pagal penkiabalę skalę, kuria remiantis 1 balas reiškia, kad kažkas yra visiškai nesvarbu, o 5 balai reiškia, kad kažkas yra labai svarbu. Pasak verslininkų, vykdant verslą, didelę svarbą turi komunikaciniai (4.63/5.0), tinklaveikos, rinkodaros ir pardavimo (4.55/5.0), finansų tvarkymo (4.48/5.0), verslumo (4.47/5.0) ir strateginio valdymo (4.43/5.0) įgūdžiai. Taip pat svarbiais yra laikytini veiklos valdymo (4.06/5.0), žmogiškųjų išteklių valdymo (4.01/5.0) ir informacinių technologijų naudojimo (3.98/5.0) įgūdžiai.

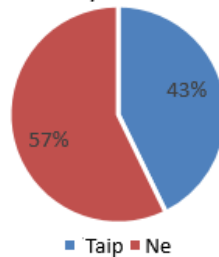
Verslininkai nurodo, kad labai svarbūs yra ir *mokymosi, inovacijų valdymo, projektų valdymo, kalbų mokėjimo, kultūrų supratimo, bendradarbiavimo, buvimo kantriu ir lanksčiu, vadovavimo komandai ir savęs valdymo įgūdžiai, o taip pat matematiniai, teisiniai, psichologiniai ir su veiklos sritimi susiję įgūdžiai.*

Svarbu pabrėžti, kad respondentų manymu dauguma sąrašė išvardytų įgūdžių yra svarbūs plėtojant sėkmingą verslą. Kaip išimtį būtų galima išskirti importo ir eksporto valdymo įgūdžius, kurie buvo įvertinti žemiausiais balais (3.16/5.0).

7 klausimas. Ar per pastaruosius 3 metus esate dalyvavę kokuose nors verslo valdymo mokymuose?

Iš 160 respondentų tik 43% dalyvavo verslo valdymo mokymuose per pastaruosius 3 metus. Bendrai žvelgiant, surinkti duomenys atspindi mokymuose dalyvaujančių ir nedalyvaujančių verslininkų nuomones.

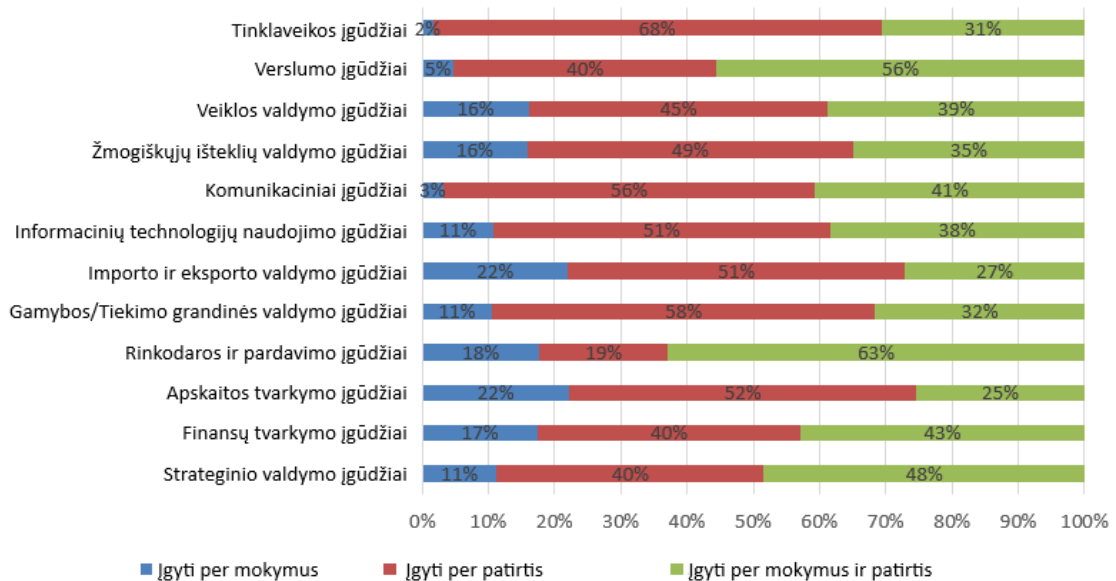
7. Ar per pastaruosius 3 metus esate dalyvavę kokuose nors verslo mokymuose?

8 klausimas. Kokius sąrašė išvardintus įgūdžius įgijote per mokymus, o kokius iš jų - per patirtis?

Verslininkų buvo paprašyta nurodyti ar jie įgijo turimus įgūdžius per mokymus, per patirtis ar per mokymus ir patirtis. Remiantis įgūdžių, kuriuos verslininkai laiko svarbiais vystant sėkmingą verslą, sąrašu, tinklaveikos ir komunikaciniai įgūdžiai yra pagrindė išugdyti per patirtis, tik keli respondentai nurodė, kad šie įgūdžiai galėtų būti įgyti tik per mokymus. Verslumo, rinkodaros ir pardavimo įgūdžiai yra išugdyti per mokymus ir patirtis, o strateginio valdymo įgūdžiai - per patirtis arba per patirtis ir mokymus. Remiantis pateiktais atsakymais, gamybos/tiekimo grandinės valdymo, importo ir eksporto valdymo bei apskaitos tvarkymo įgūdžiai yra įgyti per patirtis, o veiklos valdymo, žmogiškųjų išteklių valdymo, informacinių technologijų naudojimo ir finansų tvarkymo įgūdžiai yra išugdyti per mokymus ir patirtis arba per patirtis. Šie duomenys parodo kokius įgūdžius verslininkai, anot jų pačių, įgyja per verslo valdymo mokymus, o kokius per patirtis.

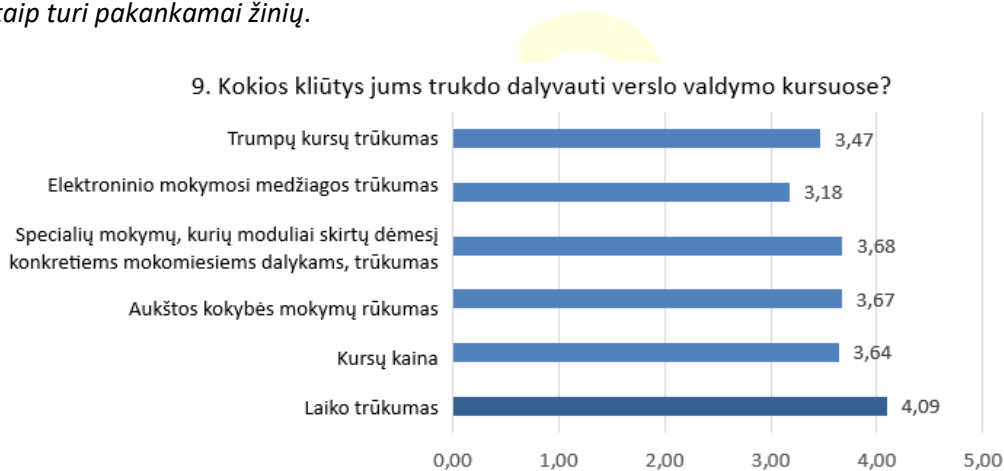
8. Kokius sąrašė išvardintus įgūdžius įgijote per mokymus, o kokius iš jų - per patirtis?

9 klausimas. Kokios kliūtys jums trukdo dalyvauti verslo valdymo mokymuose?

Kliūtys, trukdančios verslininkams dalyvauti verslo valdymo mokymuose, buvo įvertintos pagal penkiabalę skalę, kuri leido nustatyti su kokiomis iš jų respondentai susiduria dažniausiai. Verslininkai akcentavo, kad laiko trūkumas yra dažniausiai pasitaikanti kliūtis (4.09/5.0). Kitos kliūtys apie kurias buvo svarstyta: specialių mokymų, kurių moduliai skirti dėmesį konkretiems mokomiesiems dalykams, stygius (3.68/5.0), aukštos kokybės mokymų stoka (3.67/5.0), kursų kaina (3.64/5.0) ir trumpų kursų trūkumas (3.47/5.0). Verslininkai neįvertino elektroninio mokymosi medžiagos stygiaus aukštu balu (3.18/5.0), vieni mano, kad tokios medžiagos stokojama, o kiti galvoja, kad tai nėra jokia kliūtis.

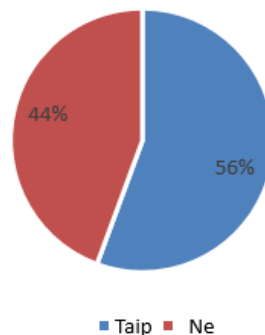
Verslininkai taip pat nurodė, kad tarp kitų kliūčių, trukdančių dalyvauti verslo valdymo mokymuose, yra ir šios: *trūksta specialistų, kurie galėtų apmokyti, ir kursų, kurie galėtų būti praversti vietoje, be to, vietų, kuriose vyksta mokymai, skaičius yra ribotas, ir taip jau yra nemažai dalyvauta kursuose bei siūloma per daug kursų arba priešingai nesiūloma visai jokių kursų.* Kai kurie verslininkai taip pat paminėjo, kad jie *stokoja motyvacijos arba abejoja ar mokymai yra reikalingi jiems, nes mano, kad ir taip turi pakankamai žinių.*

10 klausimas. Ar jūs dalinatės žiniomis ir informacija pasitelkdami kokį nors verslo tinklą?

Svarstydami klausimą dėl tinklų, skirtų dalintis žiniomis, naudojimui, 56% verslininkų tvirtino, kad jie dalinasi žiniomis ir patirtimis tam tikro verslo tinklo pagalba. Tačiau ne visi respondentai yra kokių nors tinklų, skirtų dalintis žiniomis, praktikomis ir patirtimis, nariai.

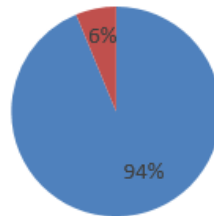
10. Ar jūs dalinatės žiniomis ir informacija pasitelkdami kokį nors verslo tinklą?

11 klausimas. Ar manote, kad kai kurie jūsų įgyti įgūdžiai galėtų būti naudingi kitiems mikroįmonių savininkams?

Dauguma respondentų (94%) galvoja, kad jų žinios ir įgūdžiai, įgyti kuriant verslą, galėtų būti pravartūs kitiems mikroįmonių savininkams.

11. Ar manote, kad kai kurie jūsų įgyti įgūdžiai galėtų būti naudingi kitiems mikroįmonių savininkams?

■ Taip ■ Ne

Verslo valdymo mokymo poreikiai ir prioritetai

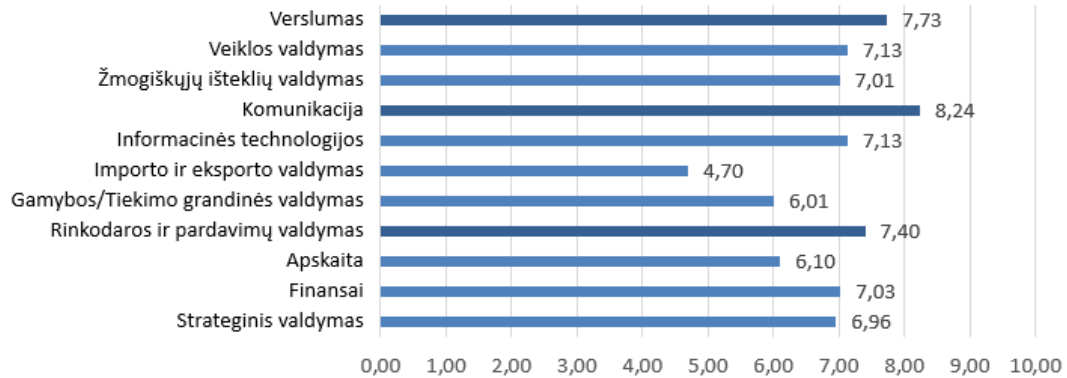
Trečioji klausimyno dalis buvo skirta išsiaiškinti apie tai, koks yra verslo valdymo mokymo poreikis ir požiūris į naujų išteklių kūrimą: verslininkų buvo paprašyta įvertinti savo žinias tam tikrose verslo srityse, identifikuoti kokio mokymosi turinio pageidauja mokymų metu ir nurodyti kiek laiko norėtų skirti mokymams.

12 klausimas. Kaip įvertintumėte savo žinias toliau išvardintose verslo srityse?

Verslininkai įvertino tam tikrų verslo sričių žinias pagal dešimtbalę skalę. Geriausiais balais buvo įvertintos žinios komunikacijos (8.24/10.0), verslumo (7.73/10.0), rinkodaros ir pardavimų (7.4/10.0), veiklos valdymo ir informacinių technologijų (7.13/10.0) srityse. Šiek tiek žemesniais balais buvo įvertintos žinios finansų (7.03/10.0), žmogiškųjų išteklių valdymo (7.01/10.0) ir strateginio valdymo (6.96/10.0) srityse.

Svarbu pabrėžti, kad verslininkai vertina save gana optimistiškai. Tačiau palyginus su kitomis sritimis, savo žinias importo ir eksporto valdymo, gamybos/tiekimo grandinės valdymo ir apskaitos srityse respondentai įvertino žemiausiais balais.

12. Kaip įvertintumėte savo žinias toliau išvardintose verslo srityse pagal dešimtbalę sistemą, kuria remiantis 1 balas reiškia labai silpnas žinias, o 10 balų - labai geras žinias?

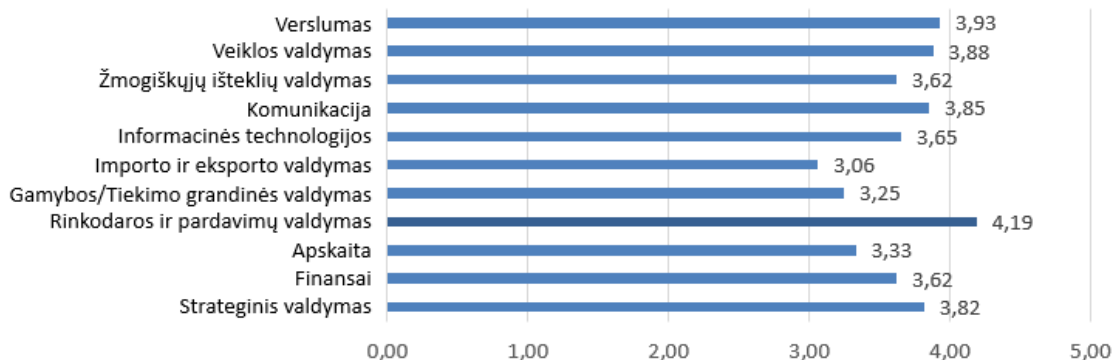
13 klausimas. Kokio mokymosi turinio pageidautumėte, jeigu būtų kuriami nauji mokymo ištekliai?

Remdamiesi penkiabale skale verslininkai įvertino kokio pobūdžio turinys juos domintų, jeigu būtų suteikta galimybė pasitelkti naujus išteklius. Aukščiausiais balais buvo įvertintas toks turinys, kuris apimtų rinkodaros (4.19/5.0), verslumo (3.93/5.0), komunikacijos (3.85/5.0), veiklos valdymo (3.88/5.0) ir strateginio valdymo (3.82/5.0) sritis. Respondentai taip pat norėtų, kad į šį sąrašą būtų įtrauktos ir informacinių technologijų (3.65/5.0), žmogiškųjų išteklių valdymo bei finansų (3.62/5.0) sritys.

Apklausos dalyviai įvertino savo žinias importo/eksporto valdymo, gamybos/tiekimo grandinės valdymo ir apskaitos tvarkymo srityse pačiais žemiausiais balais, bet jie vis tiek nemano, kad jiems reikėtų ugdyti įgūdžius šiose srityse atitinkamų mokymų pagalba. Verslo valdymo mokymų metu verslininkai labiau pageidautų studijuoti tas temas, kurias jie jaučiasi geriausiai išmanantys.

Be to, mikroįmonių savininkai labiau norėtų dalyvauti mokymuose tokiomis temomis kaip *inovacinių projektų valdymas, tvarus inovacijų vystymas, verslo valdymas, tinklaveika, problemų sprendimas, konfliktų valdymas, derybų vedimas, savęs valdymas bei ženklodaros vykdymas socialinės žiniasklaidos pagalba*. Šie atsakymai rodo, kad verslininkai norėtų skirti dėmesį įvairių verslo sričių valdymui, o taip pat rinkodaros ir pardavimo klausimams.

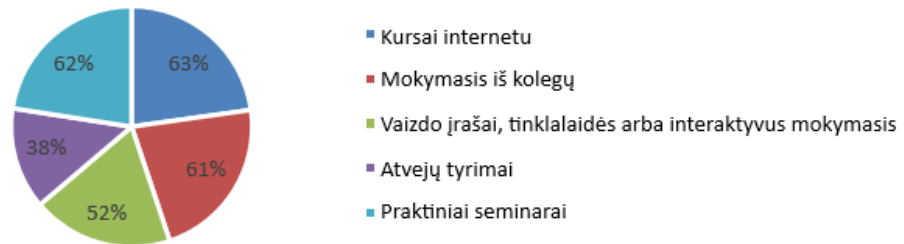
13. Kokio mokymosi turinio pageidautumėte, jeigu būtų kuriami nauji mokymo ištekliai?

14 klausimas. Kokią prieigą prie šių naujų mokymo išteklių norėtumėte turėti?

Svarstydami klausimą dėl naujos mokymo formos, respondentai nurodė, kad labiau pageidautų naudotis internetiniais kursais (63%), dalyvauti praktiniuose seminaruose (62%) arba mokytis iš kolegų (61%). Daugiau nei pusė respondentų (52%) pareiškė, kad juos domina tinklalaidės arba interaktyvus mokymosi metodai, o likusi jų dalis (38%) teigė, kad norėtų analizuoti atvejų tyrimus.

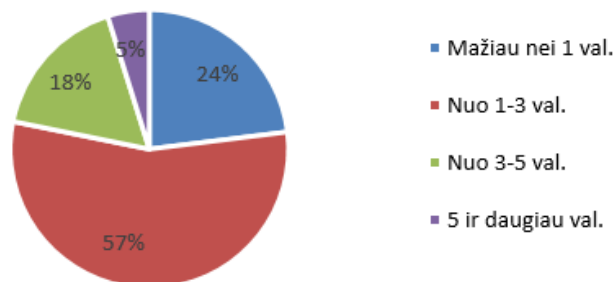
14. Kokią prieigą prie šių naujų mokymo išteklių norėtumėte turėti?

15 klausimas. Kiek laiko pageidautumėte skirti mokymams kiekvieną savaitę?

57% visų respondentų mieliau rinktųsi kursą, trunkantį 1-3 valandas kas savaitę, 18% respondentų norėtų lankyti kursus, trunkančius 3-5 valandas ir 24% respondentų pageidautų, kad kursas truktų mažiau nei 1 valandą. Tik 5% visų respondentų mieliau rinktųsi kursą, trunkantį 5 ar daugiau valandų per savaitę. Tai būtų galima susieti su ankstesniais atsakymais į klausimą kokios kliūtys trukdo verslininkams dalyvauti verslo valdymo mokymuose, pateikti atsakymai atkleidė, kad laiko trūkumas yra viena iš pagrindinių priežasčių dėl kurios nedalyvaujama tokiuose kursuose.

15. Kiek laiko pageidautumėte skirti mokymams kiekvieną savaitę?

Pasiruošimas ir pirmenybės teikimas mokymuisi iš kolegų

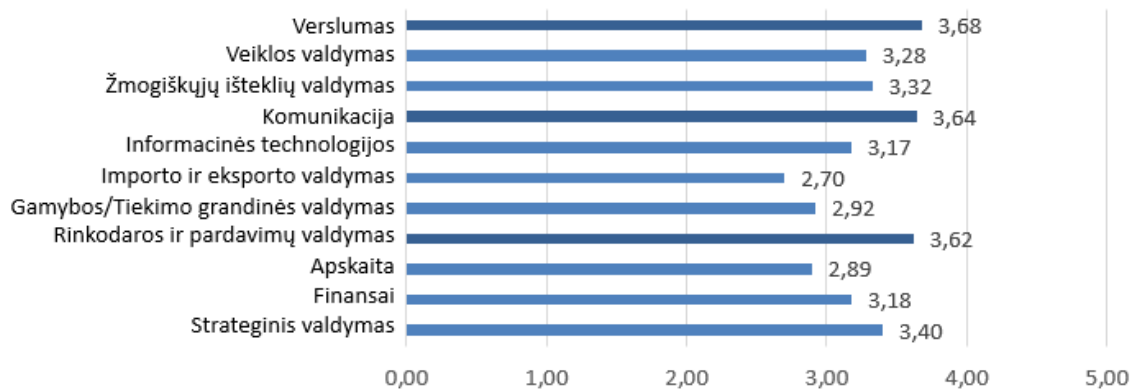
Ketvirtoji klausimyno dalis buvo skirta įvertinti mokymosi iš kolegų galimybes. Verslininkų buvo pasiteirauta jų nuomonės apie tai, kokia konkreti patirtis, kuria sutiktų pasidalinti su jais kiti mikroįmonių savininkai, jiems būtų pati aktualiausia ir svarbiausia, o taip pat kokiomis žinios jie patys sutiktų noriai pasidalinti. Be to, respondentai nurodė kokie yra patys efektyviausi būdai, padedantys įsitraukti į mokymosi vieniems iš kitų procesą.

16 klausimas. Kokiomis konkrečiomis žiniomis/įgūdžiais/patirtimis norėtumėte pasidalinti su kitais mikroįmonių savininkais tarpusavio mokymosi metu?

Remdamiesi penkiabale skale, pagal kurią 1 balas reiškia, kad visiškai nesutinkama pasidalinti kažkuo, o 5 balai reiškia, kad visiškai sutinkama pasidalinti kažkuo, verslininkai įvertino konkrečių patirtį, kuria pageidautų pasidalinti su kitais mikroįmonių savininkais mokymosi iš kolegų metu. Paaiškėjo, kad net tada, kai verslininkai naudojami verslo tinklais, skirtais dalintis žiniomis ir patirtimis, jie nelabai entuziastingai teikė žinias savo kolegoms-mikroįmonių savininkams. Respondentai reiškė didesnį norą dalintis savo patirtimi verslumo (3.68/5.0), komunikacijos (3.64/5.0), rinkodaros ir pardavimo (3.62/5.0) bei strateginio valdymo (3.40/5.0) srityse, šiek tiek mažesnį norą dalintis savo patirtimi žmogiškųjų išteklių valdymo (4.32/5.0), veiklos valdymo (3.28/5.0), finansų (3.18/5.0) ir informacinių technologijų (3.17/5.0) srityse ir beveik jokie noro dalintis savo patirtimi gamybos/tiekimo grandinės valdymo (2.92/5.0), apskaitos tvarkymo (2.89/5.0) ir importo bei eksporto valdymo (2.70/5.0) srityse.

Bendrai žvelgiant, respondentai labiau pageidavo dalintis savo patirtimi mokymosi vieniems iš kitų metu tada, kai jie susidurdavo su tomis temomis, kurių atžvilgiu buvo įsivertinę savo žinias pačiais aukščiausiais balais. Verslininkai taip pat išvardijo temas, kuriomis norėtų diskutuoti su kitais mikroįmonių savininkais: *lyderystė, su veiklos sritimi susiję įgūdžiai, tvarus verslas, moksliniai tyrimai, laiko valdymas ir planavimas bei savęs valdymas.*

16. Kokiomis konkrečiomis žiniomis/įgūdžiais/patirtimis norėtumėte pasidalinti su kitais mikroįmonių savininkais tarpusavio mokymosi metu?

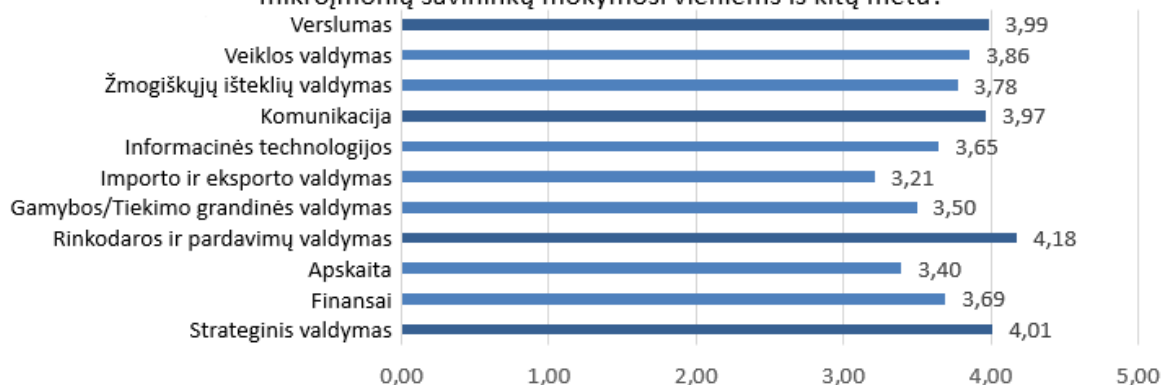
17 klausimas. Kokias konkrečias žinias arba kokią konkrečią informaciją, susijusią su įgūdžiais ar patirtimis atitinkamose srityse, jums būtų aktualiausia ir svarbiausia gauti iš kitų mikroįmonių savininkų?

Remdamiesi penkiabale skale, pagal kurią 1 balas reiškia, kad visiškai nesutinkama su kažkuo, o 5 balai reiškia, kad visiškai sutinkama su kažkuo, verslininkai įvertino kokią jų nuomone informaciją apie konkrečią patirtį jiems būtų svarbiausia gauti iš kitų mikroįmonių savininkų mokymosi iš kolegų metu. Įdomu tai, kad nors verslininkai naudojami verslo tinklais ir pateikia įgūdžių, kuriuos galima įgyti per patirtį, sąrašą, jie labiau suinteresuoti gauti žinias iš savo kolegų-mikroįmonių savininkų, o ne dalintis savo žiniomis su kitais. Respondentai reiškė didesnį norą sužinoti apie dalykus, susijusius su rinkodara ir pardavimais (4.18/5.0), strateginiu valdymu (4.01/5.0), verslumu (3.99/5.0) bei

komunikacija (3.86/5.0) ir mažesnę norą gauti žinias, susijusias su veiklos valdymu (3.86/5.0), žmogiškųjų išteklių valdymu (3.78/5.0), finansais (3.69/5.0), informacinėmis technologijomis (3.65/5.0), gamybos/tiekimo grandinės valdymu (3.5/5.0), apskaita arba importu ir eksportu (3.4/5.0). Lyginant su visomis sąraše išvardytomis sritimis, verslininkai mažiausiai pageidauja aptarinėti dalykus, susijusius su apskaitos sritimi (3.21/5.0).

Verslininkai taip pat išvardijo temas, kuriomis norėtų diskutuoti su kitais mikroįmonių savininkais ir kurių atžvilgiu pageidautų mokintis iš savo patirties: *inovacinių projektų valdymas, sprendimų priėmimas, gerosios praktikos, nesėkmių istorijos ir blogos praktikos, susijusios su klientu aptarnavimu, laiko valdymas, su veiklos sritimi susiję įgūdžiai, konkrečių patarimų davimas, istorijos apie svarbius įvykius ir savęs valdymas.*

17. Kokias konkrečias žinias arba kokią konkrečią informaciją, susijusią su įgūdžiais ar patirtimis atitinkamose srityse, jums būtų aktualiausiai ir svarbiausia gauti iš kitų mikroįmonių savininkų mokymosi vieniams iš kitų metu?

18 klausimas. Kokiems įsitraukimo į tarpusavio mokymosi procesą būdams teikiate pirmenybę?

Verslininkai įvertino kokie sąraše išvardinti mokymosi iš kolegų būdai jų nuomone yra patys efektyviausi. 83% respondentų pasirinko nedidelių grupių susirinkimus, 54% - mokomuosius užsiėmimus, o 47% - kartu su kolegomis atliekamas veiklas kaip pačius efektyviausius tokio pobūdžio mokymosi būdus jų manymu. Kai kurie mokymosi vieniams iš kitų būdai gavo žemesnę verslininkų vertinimą: internetinę tinklaveiką pasirinko 36% visų respondentų, su kolegomis kuriamų žinių produktams pirmenybę teikė 34% respondentai, o darbą porose pasirinko 30% visų respondentų. Užsiėmimus virtualiose aplinkose pasirinko 19%, o didelių grupių susirinkimus - 11% visų respondentų - tai parodo, kad respondentams būdinga rinktis tokius tarpusavio mokymosi būdus, kurie numato asmenų jungimąsi tik prie nedidelių fiziškai susitinkančių žmonių grupių. Respondentai taip pat išvardijo kokius *mobilius įrenginius* naudoja tam, kad įsitrauktų į mokymosi iš kolegų procesą – tai atspindi bendrą šiuo metu stebimą tendenciją, t.y. augantį mobiliųjų įrenginių naudojimą.

18. Kokiems įsitraukimo į tarpusavio mokymosi procesą būdams teikiate

19 ir 20 klausimai. Pastabos dėl projekto ir susidomėjimas projektu

Respondentai pateikė savo pastabas dėl projekto ir nurodė, kad *mokomieji vaizdo įrašai labiausiai tinka* jų įmonėms, kas atskleidžia tokio mokymosi būdo svarbą. Svarstydami klausimus, susijusius su žiniomis ir įgūdžiais, kai kurie respondentai išreiškė poreikį gauti pagalbą ir išskyrė sritis, kuriose jiems yra reikalingos žinios. Dar kai kurie iš jų jautė pasitikėjimo stygių arba poreikį įrodyti, kad jų verslo reikalai klostosi sėkmingai, prieš nusprendžiant dalintis savo patirtimis su kitais. Respondentai ypatingai akcentavo temų svarbą savęs kaip verslininko valdymui ir nurodė, kad didžioji kursų ir veiklų dalis yra siejama su profesiniais įgūdžiais arba verslo vykdymu dažnai ignoruojant tai, kokį vaidmenį vaidina verslo savininkas savo laiko ir savo paties valdyme. 67 dalyviai pareiškė susidomėjimą projekto „ME2ME“ rezultatais ir pateikė savo elektroninio pašto adresus.

1.1.3 AUDITO ATASKAITOS SANTRAUKA

Verslo valdymo įgūdžių vystymas

Svarbu pabrėžti, kad respondentų manymu visi sąraše išvardinti įgūdžiai yra reikšmingi plėtojant sėkmingą verslą. Pasak verslininkų iš 8 skirtingų šalių, labai didelę svarbą turi komunikaciniai, tinklaveikos, rinkodaros ir pardavimo, finansų tvarkymo, verslumo ir strateginio valdymo įgūdžiai. Kiti labai svarbūs įgūdžiai yra veiklos valdymo, žmoniškųjų išteklių valdymo ir informacinių technologijų naudojimo įgūdžiai. Lyginant su visais sąraše išvardintais įgūdžiais, importo ir eksporto valdymo įgūdžiai buvo įvertinti žemiausiais balais pagal savo svarbą.

Surinkti duomenys parodo kokius įgūdžius - iš įgūdžių, kuriuos verslininkai laiko reikšmingais vystant sėkmingą verslą, sąrašo - verslininkai įgyja per verslo valdymo mokymus, o kokius per patirtis. Manančiųjų, kad įgūdžiai yra išugdomi pagrinde per mokymus, nėra ir pabrėžtina, kad mokymosi iš kolegų-mikroįmonių savininkų metu dėmesys galėtų būti skiriamas įgūdžiams, kuriuos verslininkai jų pačių nuomone įgyja per patirtis. Tai būtų tinklaveikos, komunikaciniai, apskaitos tvarkymo, gamybos/tiekimo grandinės valdymo ir importo bei eksporto valdymo įgūdžiai. Tarpusavio mokymosi temos taip pat galėtų apimti kitų įgūdžių, kurie respondentų manymu paprastai reikalauja ne tik

patirties, bet ir mokymo, vystymą. Iš tokių įgūdžių būtų galima paminėti verslumo, veiklos valdymo, žmogiškųjų išteklių valdymo, strateginio valdymo, informacinių technologijų naudojimo, rinkodaros ir pardavimo bei finansų tvarkymo įgūdžius.

Pagrindinė kliūtis, su kuria verslininkai susiduria priimdami sprendimą dėl dalyvavimo verslo valdymo mokymuose, yra laiko stygius, tačiau kartais dalyvauti mokymuose taip pat trukdo ir tai, kad trūksta trumpų kursų, aukštos kokybės mokymų bei specialių mokymų, kurių moduliai skirti dėmesį konkretiems mokomiesiems dalykams, arba netenkina kursų kaina. Todėl per pastaruosius 3 metus verslo valdymo mokymuose dalyvavo mažiau nei pusė respondentų ir tik šiek tiek daugiau negu pusė respondentų yra linkę naudotis tinklais, skirtais dalintis žiniomis, praktikomis ir patirtimis. Tačiau dauguma respondentų galvoja, kad jų žinios ir įgūdžiai, kurie buvo įgyti kuriant verslą, galėtų būti naudingi kitiems mikroįmonių savininkams.

Verslo valdymo mokymo poreikiai ir prioritetai

Pasak verslininkų, jie geriausiai išmano komunikacijos, verslumo, rinkodaros ir pardavimo, veiklos valdymo ir informacinių technologijų sritis. Svarbu pabrėžti, kad tie patys įgūdžiai, kuriuos verslininkai traktuoja pranašesniais įsivertinimo metu, yra taip pat laikomi svarbesniais plėtojant sėkmingą verslą. Atitinkamas dėsnīgumas stebimas ir vertinant savo žinias apie importą bei eksportą: importo ir eksporto valdymo įgūdžiai, kuriuos mikroįmonių savininkai įvertino žemiausiais balais, buvo laikomi nesvarbiausiais iš visų sąraše išvardintų įgūdžių vystant sėkmingą verslą. Nepaisant to, respondentai vis tiek nenorėtų, kad tokio pobūdžio mokymosi turinys būtų pateikiamas pasitelkiant mokymo išteklius. Mokymų metu verslininkai vis tiek teiktų pirmenybę mokymuisi pagal tas verslo valdymo temas, kurias jų manymu jie išmano geriausiai. Tai būtų temos, susijusios su rinkodaros ir pardavimo, verslumo, veiklos valdymo, žmogiškųjų išteklių valdymo, strateginio valdymo, komunikacijos, informacinių technologijų ir finansų tvarkymo sritimis.

Verslininkai demonstruoja lankstų požiūrį į naujų mokymų formą, nepriklausomai nuo to, koks formatas - praktinis seminaras, atvejo tyrimas, internetinis kursas, tarpusavio mokymosi būdas, vaizdo įrašas, tinklalaidė ar interaktyvus mokymosi metodas - bus naudojamas. Tačiau verslo valdymo mokymų atveju pirmenybė teikiama tokiems formatams kaip kursai internetu arba praktiniai seminarai. Respondentai labiau pageidauja, kad kursas truktų 1-3 valandas ir vyktų kiekvieną savaitę ir tik kai kurie iš jų nori skirti daugiau nei 5 valandas per savaitę. Šiuos prioritetus galima susieti su laiko stoka, kuri yra viena iš pagrindinių kliūčių, trukdančių dalyvauti verslo valdymo mokymuose.

Pasiruošimas ir pirmenybės teikimas mokymuisi iš kolegų

Verslininkai teigiamai žiūri į mokymąsi iš mikroįmonių savininkų, kai jie gauna žinias iš kolegų šio proceso eigoje, tačiau verslininkai pradeda abejingiau žiūrėti į tarpusavio mokymąsi, kai jie yra priversti dalintis su kolegomis savo patirtimis. Respondentai labiau norėjo kalbėtis tomis temomis ir dalintis savo patirtimi tose srityse, kurių atžvilgiu įvertino savo žinias aukščiausiais balais (t.y. verslumo, komunikacijos, rinkodaros ir pardavimo, strateginio valdymo sferose). Įdomu tai, kad verslininkai nebuvo linkę gauti iš kolegų žinias, susijusias su tomis temomis, jie nurodė, kad egzistuoja tam tikros sritys, kurioms jie pageidautų skirti dėmesį, nepriklausomai nuo to, ar kalba eitų apie dalinimąsi patirtimi, ar informacijos apie patirtį gavimą mokymosi vieniams iš kitų metu.

Iš pateikto efektyviausių tarpusavio mokymosi būdų sąrašo verslininkai pasirinko nedidelių grupių susirinkimus, mokomuosius užsiėmimus ir kartu su kolegomis atliekamas veiklas kaip pačius veiksmingiausius mokymosi iš kolegų būdus. Tik kai kurie respondentai pasirinko didelių grupių susirinkimus arba užsiėmimus virtualiose aplinkose - tai rodo, kad verslininkai tapatina tarpusavio mokymąsi su nedidele žmonių grupe, kuri fiziškai ir daug rečiau virtualiai susitinka tam, kad dalyvautų mokomuosiuose užsiėmimuose ir įsitrauktų į kartu su kolegomis atliekamą veiklą.

Bendra santrauka

Atsakinėjant į klausimyne pateiktus klausimus verslininkams yra būdinga išskirti konkrečius sąrašė išvardintus įgūdžius, kurie yra labiau paklausesni už kitus įgūdžius, kurių turėtų būti mokoma verslo valdymo mokymų metu ir kuriuos reikia aptarti su kitais mikroįmonių savininkais mokymosi vieniems iš kitų metu. Tai yra tie patys įgūdžiai, kuriuos verslininkai yra geriau įvaldę jų pačių manymu ir kuriuos verslininkai laiko svarbesniais vystant sėkmingą verslą. Net ir tuo atveju, kai verslininkai gerai išmano sritis, jie vis tiek labiau norėtų, kad tokio pobūdžio turinys būtų įtrauktas į mokymus, jeigu būtų kuriami nauji išteklių. Tai yra komunikacijos, verslumo, rinkodaros ir pardavimo, veiklos valdymo, žmogiškųjų išteklių, strateginio valdymo, finansų ir apskaitos sritys. Iš atsakymų į klausimyne pateiktus klausimus matyti, kad lyginant su kitomis sritimis, importo ir eksporto valdymo, gamybos/tiekimo grandinės valdymo ir apskaitos sritys buvo traktuojamos kaip turinčios mažesnę svarbą. Nors verslininkai nesijaučia gerai išmanantys šias sritis, jie nepageidauja, kad šios temos būtų įtrauktos į verslo mokymus arba kad šiomis temomis būtų diskutuojama su kolegomis-kitais mikro įmonių savininkais bei taip pat negalvoja, kad šios sritys yra reikšmingos plėtojant sėkmingą verslą.

1.2 TARPTAUTINĖ TYRIMO ATASKAITA

1.2.1 ĮŽANGA IR METODIKA

Tyrimo ataskaitos tikslas yra nustatyti kokia padėtis yra susidariusi dabartiniu momentu ir kokie dalykai kelia susirūpinimą profesinio mokymo ir rengimo teikėjams, ypačingai pagrindinių projekto „ME2ME“ temų atžvilgiu. Profesinio mokymo ir rengimo teikėjai buvo smulkiai išklausinėti apie esamus santykius su verslo bendruomene, patirtį su verslo valdymo mokymais ir požiūrį į mokymąsi iš kolegų. Štai kodėl galima laikyti, kad projekto „ME2ME“ tyrimo etapas visapusiškai aprėpia rūpimus dalykus, nes dviejų pagrindinių tikslinių grupių yra prašoma pasidalinti savo nuomonėmis ir abi grupės yra lyginamos bei vienodai vertinamos.

Siekiant atlikti tyrimą projekto „ME2ME“ tikslais, buvo galima naudoti bet kurį vieną iš šių būdų arba visus šiuos būdus:

- Suformuoti diskusines grupes, sudarytas iš nedidelio atrinktų profesinio mokymo ir rengimo teikėjų skaičiaus
- Atlikti asmenines apklausas – vesti pokalbius akis į akį arba telefonu
- Išplatinti klausimynus pasirinktiems respondentams

Didžioji partnerių dalis teikė pirmenybę metodui, kuris numatė internetinio klausimyno sukūrimą ir išsiuntimą profesinio mokymo ir rengimo teikėjams/verslo mokytojams bei interviu telefonu arba akis į akį naudojimą proceso palengvinimo tikslais.

Klausimynas susidėjo iš 20 klausimų, kurie buvo suskirstyti į šias 4 klausimų grupes:

- I. Bendri demografiniai duomenys
- II. Verslo valdymo įgūdžių suteikimas
- III. Verslo valdymo mokymų poreikis
- IV. Mokymosi iš kolegų potencialas

Prieš atliekant tyrimą, pagrindinė projekto partnerė „INNEO“ parengė klausimyno šabloną, kurį peržiūrėjo ir kuriam pritarė visos partnerės. Tam, kad klausimyno pagalba gautus duomenis būtų galima kuo plačiau naudoti, buvo taikomi šie skirtingi tyrimo metodai: Likerto skalės, pavieniai klausimai, klausimai su keliais atsakymų variantais, klausimai tam tikrų dalykų įvertinimui ir taip pat klausimai į kuriuos reikia atsakyti išplėstai. Aprašomosios statistikos rezultatai yra pateikiami dažnių, vidutinių reikšmių ir grafikų pavidalu. Dalyvių buvo taip pat pasiteirauta ar jie turėtų kokių nors pasiūlymų dėl mūsų projekto.

Kadangi projekte „ME2ME“ dalyvauja 9 partnerės, klausimynai buvo adaptuoti vietinėmis kalbomis. Bendrasis tyrimo klausimyno šablonas buvo išverstas į kiekvienos partnerės šalies kalbą, o vėliau kiekvienos partnerės gauti rezultatai buvo išversti į anglų kalbą.

Kiekviename nacionaliniame tyrime papildomai prie klausimyno rezultatų taip pat yra pateikiama trumpa teorinė dalis, paremta dokumentų analize, kuri buvo atlikta prieš prasidedant projektui ir apėmė dabartinio įstatymo dėl profesinio mokymo ir rengimo teikimo santrauką. Be to, teorinė dalis taip pat buvo pagrįstakaitomis ataskaitomis, statistika ir straipsniais. Gautos teorinės žinios leido interpretuoti klausimyno duomenis pačiu patikimesniu būdu, koks tik jis yra įmanomas.

Projekto „ME2ME“ tyrimo etape, vykusiame kiekvienos partnerės šalyje, iš viso dalyvavo 155 žmonės. Dalyviai buvo mokymo teikėjai: valstybinių profesinių mokyklų darbuotojai ir jų vadovai bei privačių įmonių mokymo įstaigų savininkai ir darbuotojai.

1.2.2 TYRIMO KLAUSIMYNO REZULTATAI

Bendri demografiniai duomenys

1-5 klausimai. Santrauka

Šioje ataskaitoje dėmesys bus skiriamas profesinio mokymo ir rengimo specialistų darbo prioritetams ir nuomonėms. Respondentų profiliai labai skyrėsi priklausomai nuo kiekvienos atskiros šalies, todėl ataskaitoje ši informacija bus pateikta tik glaustai. Bendrųjų klausimų rezultatai yra tokie:

- Klausimynus užpildė 155 respondentai
- Profesinio mokymo ir rengimo įstaigų sektoriai ir pagrindinės veiklos pasižymėjo įvairove
- Vidutinis darbuotojų skaičius siekė 19, o vidutiniai įsteigimo metai buvo 1992
- 22% respondentų buvo įstaigų savininkais
- 92% respondentų teikė verslo valdymo mokymus per pastaruosius 3 metus

Verslo valdymo įgūdžių suteikimas

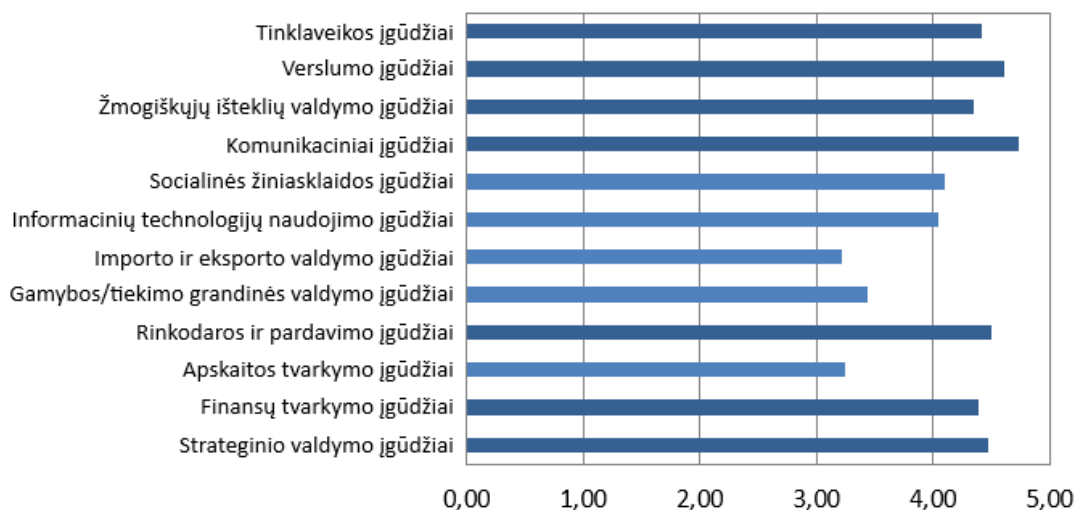
6 klausimas. Kokie įgūdžiai jūsų manymu yra svarbiausi vykdant sėkmingą verslą?

Būti verslininku reiškia užsiimti daugiadisciplinine profesija, todėl nenuostabu, kad mūsų respondentai laikė visus įgūdžius aktualiais. Visi atsakymai gavo aukštesnį įvertinimą nei „laikaisi neutralios pozicijos“.

Itin svarbiais laikyti įgūdžiai buvo suskirstyti į šias tris grupes: bendrasis valdymas (strateginis valdymas, verslumas), pinigai (finansai, rinkodara ir pardavimai) ir žmonės (komunikacija, žmogiškieji ištekliai ir tinklaveika). Šie atsakymai yra neginčijami, kadangi norint būti verslininku, reikia taikyti strateginį požiūrį, kuris yra nukreiptas į pelno siekimą ir visada numato bendradarbiavimą su kitais žmonėmis.

Respondentai mažiausiai vertino gamybos/tiekimo grandinės valdymo ir importo/eksporto valdymo įgūdžius (nes jie yra susiję su sektoriumi), o taip pat apskaitos tvarkymo ir informacinių technologijų naudojimo įgūdžius (nes neturint šių įgūdžių, darbą galima perduoti kitai įmonei, kuri specializuojasi reikiamoje veikloje).

6. Kokie įgūdžiai jūsų manymu yra svarbiausi vykdant sėkmingą verslą?

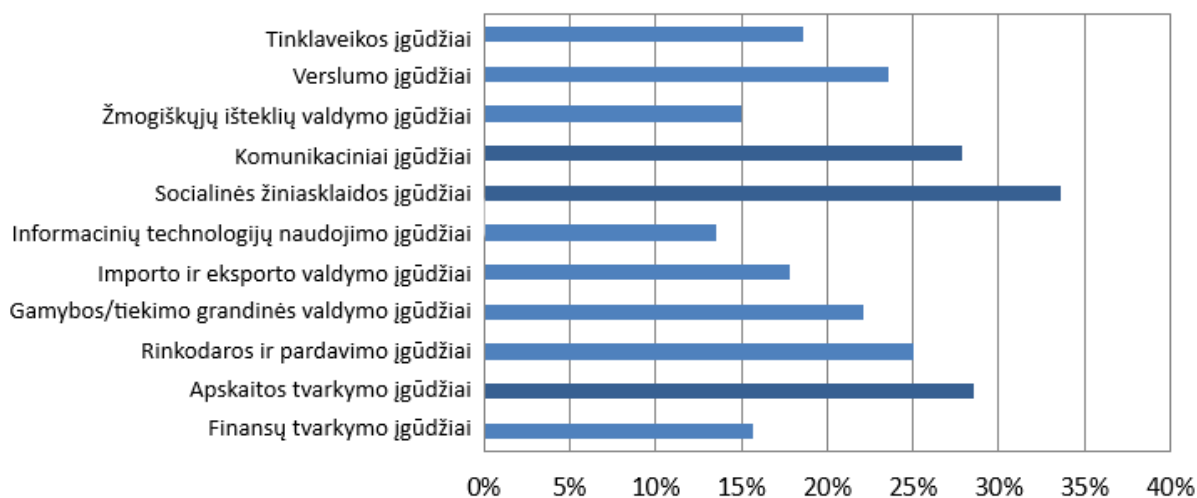

Respondentai taip pat laikė ypatingai reikšmingais *strateginio mąstymo, laiko ir procesų valdymo, konfliktų valdymo, lyderystė, idėjų generavimo, kritinio mąstymo bei pokyčių ir inovacijų valdymo* įgūdžius.

7 klausimas. Kokių sąraše išvardintų įgūdžių yra mokoma kursų metu jūsų įstaigoje?

Didžioji dalis mūsų apklausoje dalyvavusių profesinio mokymo ir rengimo įstaigų veda kursus, kurių metu mokoma informacinių technologijų naudojimo (33%), finansų tvarkymo (28%) ir komunikacinių (27%) įgūdžių. Likusių įgūdžių mokoma gana retai (15-25%), o mažiausiai populiarūs yra importo/eksporto valdymo bei strateginio vladymo įgūdžiai.

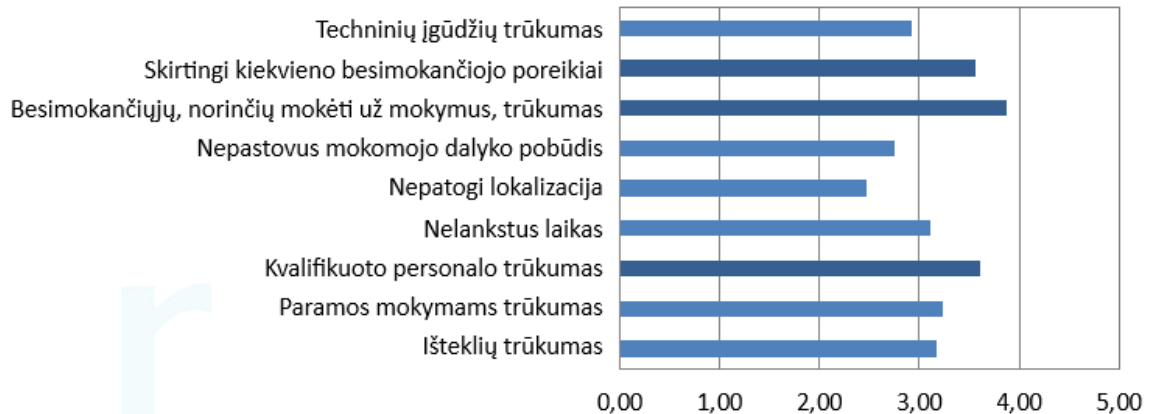
7. Kokių sąraše išvardintų įgūdžių yra mokoma kursų metu jūsų įstaigoje?

10 klausimas. Su kokiomis kliūtimis susiduria jūsų profesinio mokymo ir rengimo įstaiga teikdama verslo valdymo mokymus?

Didžioji dalis tyrime dalyvavusių šalių nurodė kliūtis ir tai leido atlikti jų palyginimą. Populiariausi atsakymai buvo: trūksta besimokančiųjų, norinčių mokėti už mokymus (3.8/5), jaučiamas kvalifikuoto personalo stygius (3.55/5), kiekvienas besimokantysis pasižymi skirtingais poreikiais (3.55/5). Mažiausiai problematiškas aspektas buvo nepatogi lokalizacija (2.5/5).

10. Su kokiomis kliūtimis susiduria jūsų profesinio mokymo ir rengimo įstaiga teikdama verslo valdymo mokymus?

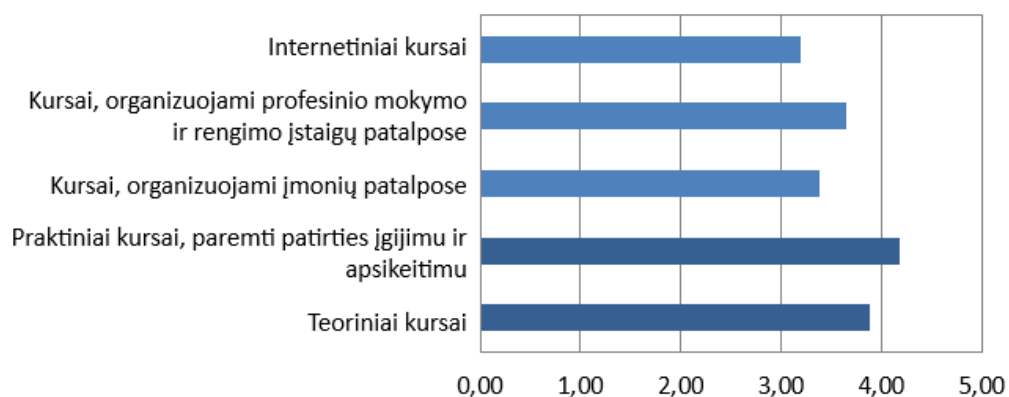

11 klausimas. Kokia yra mokymų, kuriuos teikia jūsų įstaiga, forma?

Didžioji dalis mokymų, kuriuos teikia profesinio mokymo ir rengimo įstaigos, turi teorinio mokymo formą (3.85/5) arba praktinio mokymo formą (4.1/5). Ištyrus įvairias apklausoje dalyvavusias įstaigas paaiškėjo, kad kursai yra organizuojami tiek įmonių, tiek profesinio mokymo ir rengimo įstaigų patalpose.

Lyginant su kitomis mokymų formomis, teikiamų internetinių kursų procentas yra taip pat gana didelis (3.2/5). Šiuo atveju atsakymai labai skyrėsi priklausomai nuo tendencijų, vyraujančių partnerės valstybėje.

11. Kokia yra mokymų, kuriuos teikia jūsų įstaiga, forma?

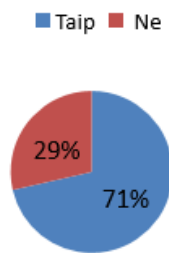

Mūsų respondentai taip pat nurodė ir kitas mokymų formas tarp kurių buvo *individualūs kursai, simuliacijos (imitavimai/modeliavimai), konsultacijos, didaktiniai žaidimai ir praktiniai projektai.*

12 klausimas. Ar dalinatės žiniomis ir patirtimis naudodami kokius nors mokymo teikėjų tinklus?

71% respondentų atsakė, kad dalinasi savo patirtimis ir žiniomis naudodami mokymo teikėjų tinklus.

12. Ar dalinatės žiniomis ir patirtimis naudodami kokius nors mokymo teikėjų tinklus?

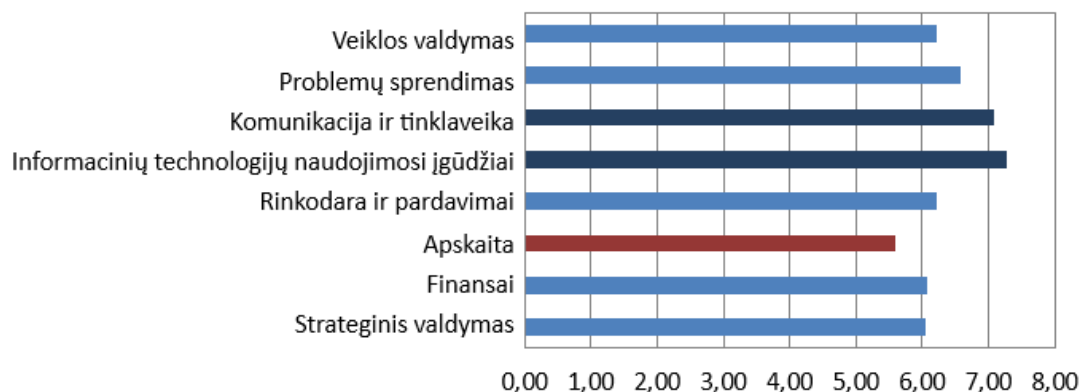
Verslo valdymo mokymų poreikis

13 klausimas. Kaip įvertintumėte savo besimokančiųjų asmenų žinias išvardintose srityse?

Kadangi dažniausiai mokoma informacinių technologijų naudojimo ir komunikacinių įgūdžių, besimokantieji turi daugiausiai žinių būtent šiose srityse (daugiau nei 7/10), pasak apklausiamųjų.

Mažiausiai išmanoma apie apskaitą, bet žinios šioje srityje vertinamos vis tiek palyginti aukštais balais (5.5/10).

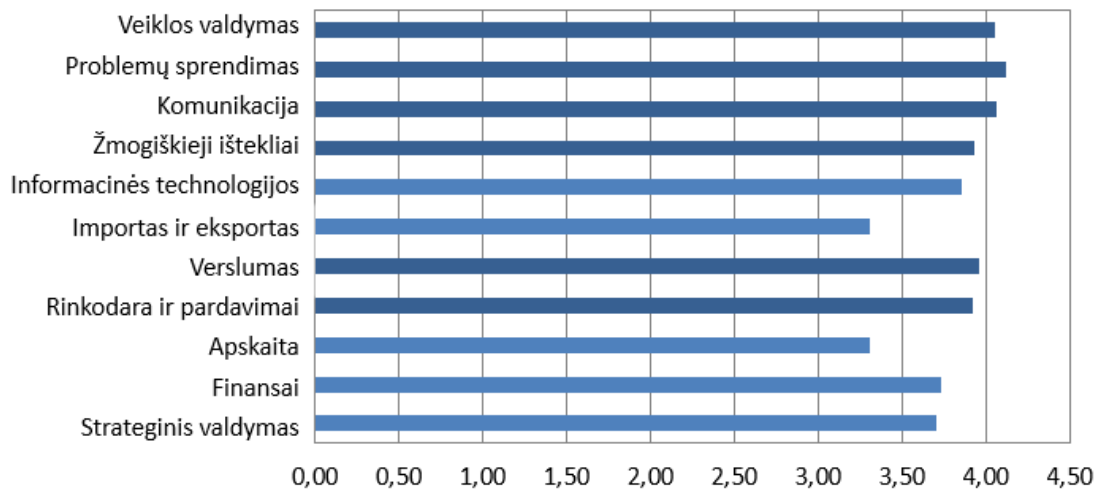
13. Kaip įvertintumėte savo studentų žinias išvardintose srityse?

14 klausimas. Kokį mokymosi turinį norėtumėte išplėsti arba kokių mokymosi turiniu norėtumėte papildyti savo mokymų pasiūlymą, jeigu būtų kuriami nauji mokymo ištekliai?

Galima teigti, kad daugumą apklausiamųjų domino tai, kad jų mokymų pasiūlymas būtų papildytas turiniu. Populiariausi atsakymai (vertinami apytikriai 4/5) apėmė šias turinio sritis: problemų sprendimą, komunikaciją, veiklos valdymą, žmogiškuosius išteklius, verslumą bei rinkodarą ir pardavimus.

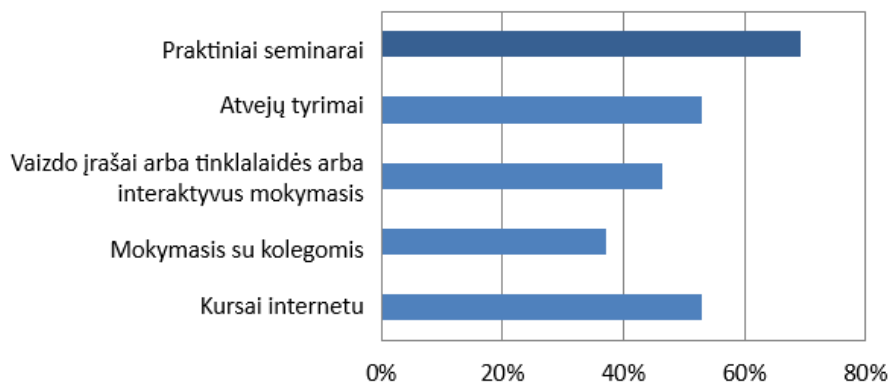
14. Kokį mokymosi turinį norėtumėte išplėsti arba kokių mokymosi turiniu norėtumėte papildyti savo mokymų pasiūlymą, jeigu būtų kuriami nauji mokymo ištekliai?

15 klausimas. Kokių pavidalų norėtumėte pateikti šiuos naujus mokymo išteklius?

Profesinio mokymo ir rengimo specialistams patogiausia būtų pateikti naujus išteklius praktinių seminarų forma (anot 68% respondentų). Maždaug 50% apklausiamųjų taip pat teikia pirmenybę tokioms formoms kaip atvejų tyrimai ir internetiniai kursai. Mokymasis iš kolegų buvo mažiausiai populiarus metodas. Tačiau 38% yra vis tiek reikšmingas vertinimo rezultatas atsižvelgiant į tą faktą, kad kai kuriose šalyse apie šį metodą mažai žinoma.

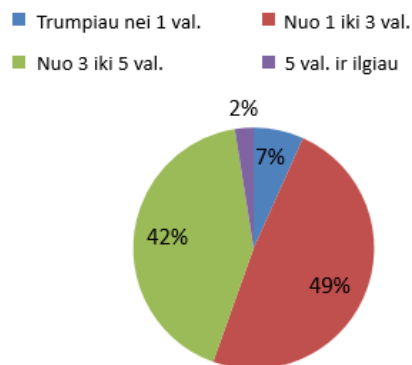
15. Kokių pavidalų norėtumėte pateikti naujus mokymo išteklius?

16 klausimas. Kaip manote, kiek laiko turėtų trukti kursas kiekvieną savaitę tam, kad profesinio mokymo teikėjui pavyktų užtikrinti reikiamą mokymų ciklą?

Respondentams labiausiai pageidauja tokios kurso trukmės kiekvieną savaitę: 49% jų norėtų, kad užsiėmimai truktų 1-3 valandas, o 42% jų mieliau rinktųsi 3-5 valandų trukmės užsiėmimus. Profesinio mokymo ir rengimo specialistai nemėgsta kraštutinumų savo metodikos atžvilgiu: tik 7% jų pasirinktų kursą, trunkantį mažiau nei 1 valandą ir 2% jų teiktų pirmenybę kursui, trunkančiam ilgiau nei 5 valandas.

16. Kiek laiko turėtų trukti kursas?

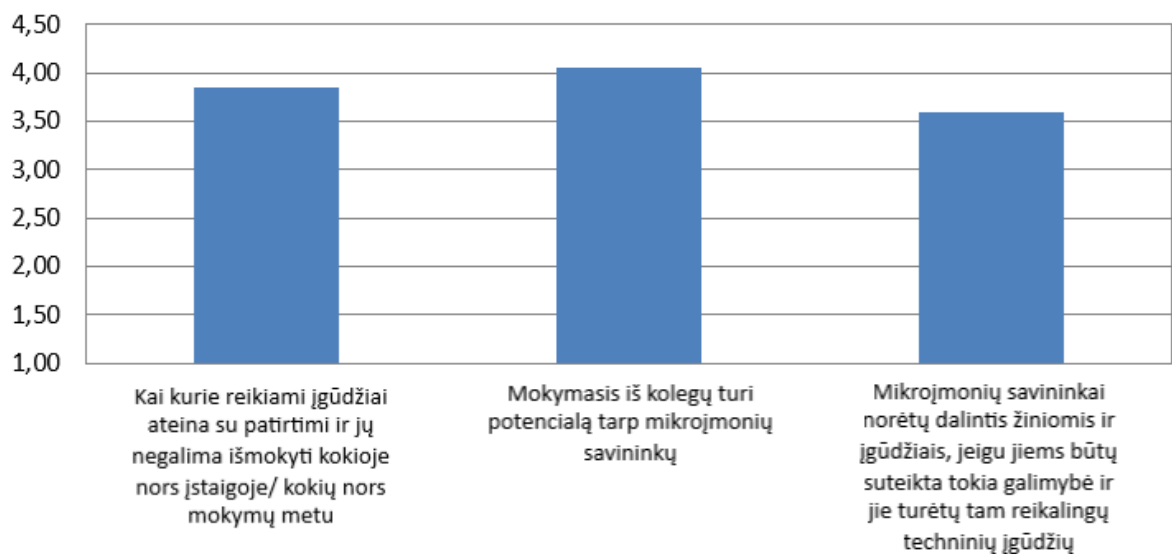

Mokymosi iš kolegų potencialas

17 klausimas. Ar sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?

Profesinio mokymo ir rengimo specialistų buvo pasiteirauta ar jie sutinka su šiais teiginiais ir kaip jie įvertintų juos pagal penkiabalę skalę. Rezultatai yra pateikiami žemiau esančiame grafike.

17. Ar sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?

Šio klausimo rezultatai nuteikia optimistiškai žvelgiant iš projekto „ME2ME“ perspektyvos. Didžioji dalis respondentų mano, kad mokymasis vieniems iš kitų turi potencialą verslo savininkų tarpe (4.5/5). Be to, jie žino, kad tam tikrų įgūdžių neįmanoma išmokyti mokymų metu, kad ir kokią formą jie turėtų (3.85/5), štai kodėl verslininkams yra svarbu dalintis savo patirtimis.

Profesinio mokymo ir rengimo instruktoriai buvo šiek tiek mažiau optimistiški dėl mažų ir vidutinių įmonių savininkų noro dalintis savo žiniomis su kitais verslininkais (3.6/5). Šis nuogastavimas yra pagrįstas, nes tarpusavio mokymosi koncepcija yra palyginti nauja kai kuriose šalyse. Naujos idėjos aplink kurias buriasi didelės žmonių grupės paprastai verčia nerimauti ir žmonėms reikia laiko tam, kad susipažintų su jomis.

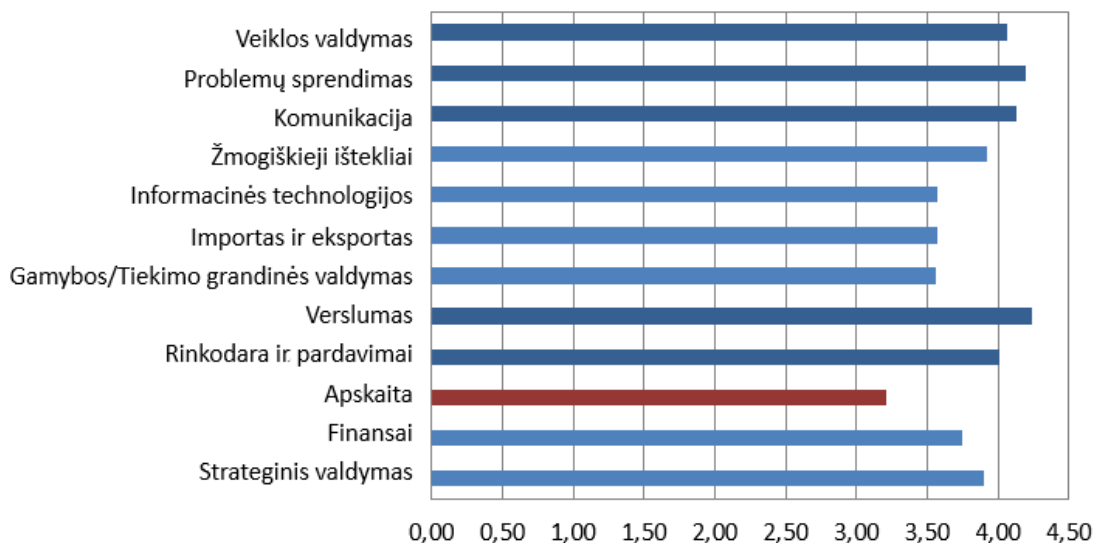
18 klausimas. Kokias konkrečias žinias arba kokią konkrečią informaciją, susijusią su įgūdžiais ar patirtimis atitinkamose srityse, besimokantiesiems būtų svarbiausia ir naudingiausia gauti iš kitų mikroįmonių savininkų mokymosi iš kolegų metu?

Pasak mūsų respondentų, mokymosi vieniems iš kitų metu būtų naudinga įtraukti beveik visus išvardintus įgūdžius – visi įgūdžiai buvo įvertinti didesniu nei 3.5/5 balu. Tik apskaitos tvarkymo įgūdžiai gavo 3.2/5 balo įvertinimą.

Tarpusavio mokymosi metu dėmesį labiausiai reikėtų skirti verslumo (4.25/5), problemų sprendimo (4.2/5), komunikacijos (4.1/5) ir veiklos valdymo (4.05/5) įgūdžiams. Tai yra socialiniai/tarpasmeniniai įgūdžiai arba gebėjimai, kurie paprastai įgyjami per patirtį.

Apklausiamieji taip pat nurodė kitas temas, kurias derėtų paliesti mokymosi iš kolegų metu ir kurios apima *dalinimąsi istorijomis, patirtimis, klaidomis ir gyvenimo pamokomis, o taip pat tinklaveiką, motyvaciją, verbavimo metodus, naujų klientų pritraukimą, idėjų generavimą ir socialinės žiniasklaidos rinkodarą.*

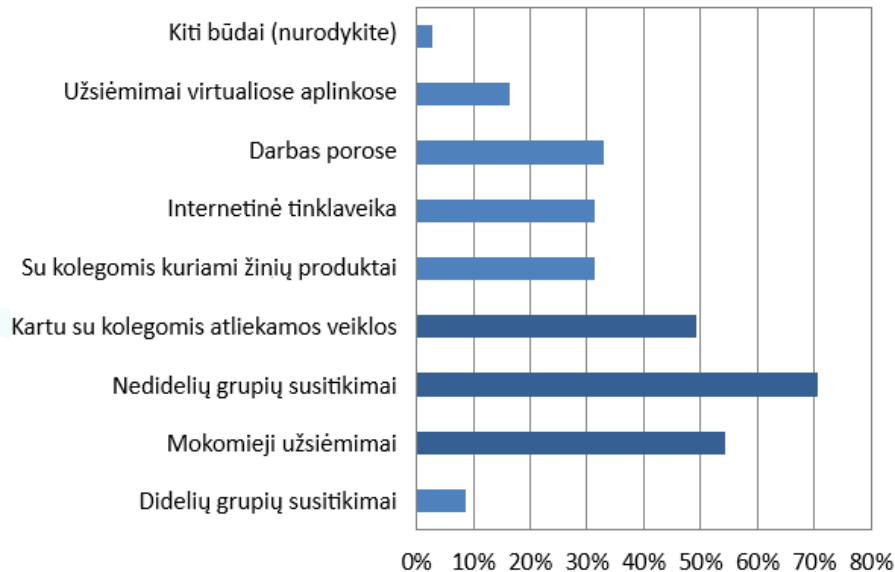
18. Kokią konkrečią informaciją, susijusią su įgūdžiais atitinkamose srityse, besimokantiesiems būtų svarbiausia ir naudingiausia gauti mokymosi iš kolegų metu?

19 klausimas. Kokie įsitraukimo į tarpusavio mokymosi procesą būdai yra patys veiksmingiausi?

Mūsų apklausiamųjų manymu egzistuoja trys perspektyviausi mokymosi iš kolegų būdai: nedidelių grupių susitikimai (71%), mokomieji užsiėmimai (54%) ir kartu su kolegomis atliekamos veiklos (49%). Mažiausiai populiarūs būdai yra didelių grupių susitikimai (8%) ir užsiėmimai virtualiose aplinkose (16%).

19. Kokie įsitraukimo į tarpusavio mokymosi procesą būdai yra patys veiksmingiausi?

1.2.3 TYRIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Verslo valdymo įgūdžių suteikimas

Šios dalies tikslas buvo sužinoti profesinio mokymo ir rengimo specialistų nuomonę apie tai, kokie įgūdžiai yra reikalingi norint turėti verslą bei palyginti nurodytuosius įgūdžius su įgūdžiais, kurie yra paprastai suteikiami mokymo įstaigose. Pagrindiniai šios dalies rezultatai yra tokie:

- Mūsų respondentai manė, kad beveik visi klausimyne išvardinti įgūdžiai yra svarbūs arba labai svarbūs užsiimant verslu (jie visi gavo aukštesnį nei 3/5 balų įvertinimą). Respondentai labiausiai vertino strateginio valdymo, verslumo, finansų tvarkymo, rinkodaros ir pardavimo, komunikacinius, tinklaveikos ir žmogiškųjų išteklių valdymo įgūdžius.
- Kadangi didelę įstaigų dalį sudarė mokyklos, pagrindė mokoma informacinių technologijų naudojimo, komunikacinių ir finansų tvarkymo įgūdžių.
- Kalbant labai apskritai, galima matyti, kad **mokymų metu suteikiami įgūdžiai ištikrųjų neatitinka rinkai reikalingų įgūdžių.**

Verslo valdymo mokymų poreikis

Pagrindinis šios dalies tikslas buvo ištirti mūsų respondentų įstaigose besimokančiųjų asmenų esamus įgūdžius ir instruktorių suinteresuotumą papildyti savo pasiūlymą. Instruktorių taip pat buvo pasiteirauta apie tai, kokiems dalykams jie teikia pirmenybę naujojo mokymosi turinio atžvilgiu.

Šioje dalyje pirmiausiai prieita prie išvados, kad besimokančiųjų žinios informacinių technologijų ir komunikacijos srityse buvo įvertintos gerai ir šių įgūdžių išvardintose srityse buvo dažniausiai mokoma profesinio mokymo ir rengimo įstaigose. Žinios apskaitos, finansų ir strateginio valdymo srityse buvo įvertintos žemiausiais balais.

Instruktoriai norėtų praplėsti dabartinį teikiamų mokymų asortimentą daugumoje sričių. Populiariausi pasirinkimai apėmė problemų sprendimo, komunikacijos, veiklos valdymo, žmogiškųjų išteklių, verslumo bei rinkodaros ir pardavimų sritis, kurios pagrinde siejasi su strateginiais arba tarpasmeniniais gebėjimais.

Mokymosi iš kolegų potencialas

Atsakymai į ankstesnėje dalyje užduotus klausimus parodė, kad respondentai teikia pirmenybę praktiniams seminarams, atvejų tyrimams ir internetinio mokymosi metodams. Atsakymas, kuriame nurodytas mokymasis vieniems iš kitų, buvo įvertintas geriausiai – 38% instruktorių palankiai žiūrėjo į tokį sprendimą.

Tačiau uždavus kitą klausimą, apklausiamieji visiškai sutiko su tuo, kad kai kurie įgūdžiai ateina su patirtimi, todėl tarpusavio mokymasis (t.y. dalijimasis patirtimis su verslininkais) turi realų potencialą. Tai galėtų reikšti, kad instruktoriai nevisada supranta mokymosi iš kolegų terminą ir nėra pratę taikyti šio metodo, todėl vertina jį, kai jiems yra paaiškinama jo idėja. Jie ypatingai vertino šį metodą, kai buvo paliestos verslumo, problemų sprendimo, komunikacijos ir veiklos valdymo sritys, kurios yra siejamos su gebėjimais, paprastai įgyjamais su patirtimi.

Bendra santrauka

Duomenų interpretavimas leido padaryti išvadą, kad kai kurie įgūdžiai buvo įvertinti aukštais balais net keletą kartų nepaisant klausimo pobūdžio. Toliau yra išvardintos sritys, siejamos su tais įgūdžiais, kurie yra laikomi itin svarbiais vykdant verslą ir kurių turi būti mokoma:

- Verslumas
- Komunikacija
- Rinkodara
- Problemų sprendimas
- Žmogiškųjų išteklių valdymas
- Veiklos valdymas.

Gebėjimai importo/eksporto valdymo ir gamybos/tiekimo grandinės valdymo srityse buvo vertinami mažiausiais balais, todėl kuriant naujus mokymo išteklius, nereikėtų atsižvelgti į įgūdžius šiose srityse. Apskaitos tvarkymo ir informacinių technologijų naudojimo įgūdžiai taip pat nebuvo vertinami aukštais balais, kai buvo kalbama apie naujos mokymo medžiagos kūrimą, tikriausiai dėl to, kad jie yra susiję su sektoriumi arba dėl to, kad neturint šių įgūdžių, darbą galima perduoti kitai įmonei, kuri specializuojasi reikiamoje veikloje.

Nagrinėjant aspektus, kurie yra susiję su mokymais ir kuriems profesinio mokymo ir rengimo specialistai teikia pirmenybę, galima išskirti kelis dalykus, kurių labiausiai norima ryšium su mokymų teikimu:

- Mokymai turėtų trukti maždaug 3 valandas per savaitę.
- Mokymai turėtų vykti praktinių seminarų forma, papildomai įtraukiant atvejų tyrimus ir internetinius kursus .
- Labiausiai pageidaujami mokymosi iš kolegų metodai būtų nedidelių grupių susitikimai, mokomieji užsiėmimai ir kartu su kolegomis atliekama veikla.

Kita išvada yra susijusi su problemomis, kurias profesinio mokymo ir rengimo specialistai turi spręsti teikdami verslo mokymus. Aukščiausius įvertinimus gavo šios trys problemos:

- Besimokančiųjų asmenų, norinčių mokėti už mokymus, trūkumas
- Kvalifikuoto personalo stygius
- Skirtingi kiekvieno besimokančiojo poreikiai.

Ataskaitos pabaigoje prieita prie paskutinės svarbios išvados, kad **projektas „ME2ME“ yra skirtas imtis spręsti visas šias problemas**. Jo įgyvendinimo metu bus paruoštas mokymo turinys, darbuotojams bus pateikta reikiama medžiaga, padėsianti sužinoti kaip sukurti naujus išteklius, ir mokymai vyks pasitelkus išteklius, skirtus nedidelio formato mokymuisi – visa tai yra vieno iš lanksčiausių mokymosi metodų, padedančių įgyti naujus įgūdžius, dalimi.

2. TARPTAUTINIŲ AUDITO IR TYRIMO ATASKAITŲ SANTRAUKA

Kadangi tyrimo ir audito ataskaitų santraukos jau yra pateiktos šiame dokumente, paskutinėje analizės dalyje bus atliekamas **mikroįmonių savininkų ir profesinio mokymo ir rengimo teikėjų palyginimas**, atsižvelgiant į jų patirtis, prioritetus ir lūkesčius dėl verslo valdymo mokymų ir mokymosi iš kolegų.

Bendrai žvelgiant, didžiausi **panašumai** tarp abiejų grupių yra susiję su įgūdžiais. Tiek profesinio mokymo ir rengimo instruktoriai, tiek verslininkai teigė savo atsakymuose, kad:

- Verslumo, komunikaciniai, rinkodaros ir pardavimo, strateginio mąstymo bei tinklaveikos įgūdžiai yra svarbiausi vykdant sėkmingą verslą.
- Mikroįmonių savininkai yra suinteresuoti gauti apmokymą tose pačiose srityse, kuriose profesinio mokymo ir rengimo teikėjai yra suinteresuoti teikti apmokymą, t.y. problemų sprendimo, komunikacijos, veiklos valdymo, žmogiškųjų išteklių valdymo, verslumo bei rinkodaros ir pardavimų srityse. Vienintelis skirtumas yra tas, kad rinkodaros įgūdžiai turi didesnę svarbą verslininkams negu instruktoriams.
- Mokymosi vieniems iš kitų metu efektyviausiai bus mokoma komunikacinių, rinkodaros ir verslumo įgūdžių.
- Labiausiai pageidaujami tarpusavio mokymosi būdai yra nedidelių grupių susitikimai, mokomieji užsiėmimai ir kartu su kolegomis atliekama veikla.

Kai kuriais atžvilgiais abiejų grupių nuomonės labai skyrėsi - paprastai tai buvo susiję su teikiamais mokymosi prioritetais. Labiausiai į akis krentantys **skirtumai** buvo šie:

- Laiko trūkumas yra didžiausia kliūtis, trukdanti verslininkams dalyvauti verslo valdymo mokymuose, o besimokančiųjų asmenų, norinčių mokėti už kursus, stygius ir kvalifikuoto personalo stoka yra didžiausios kliūtys, trukdančios instruktoriams organizuoti šiuos mokymus.
- Papildomai prie ankstesnės išvados reiktų pažymėti, kad mikroįmonių savininkai gali skirti mažiau laiko mokymams negu profesinio mokymo ir rengimo instruktoriai. Verslininkai teikia pirmenybę mokymams, trunkantiems 1-3 valandas, o instruktoriai buvo labiau įsitikinę, kad yra reikalingi 3-5 valandų trukmės kursai.
- Abi grupės gerai įvertino internetinius kursus ir praktinius seminarus kaip labiau pageidaujamus apmokymo teikimo ir gavimo būdus, bet verslininkai buvo labiau įsitikinę, kad internetiniai mokymosi metodai yra naudingesni (kas gali taip pat būti susiję su patogesne prieiga).
- Profesinio mokymo ir rengimo teikėjai (71%) labiau nei verslininkai (56%) dalinasi savo žiniomis pasitelkdami tinklus, susijusius su sektoriaus veikla.

Mes manome, kad projekto „ME2ME“ tyrimo etapas stipriai įtakos būsimus projekto rezultatus ir bendrą projekto įvertinimą. Štai kodėl mes pateikėme tokį visapusišką metodą - tam, kad ištirtumėme svarbiausių tikslinių grupių poreikius ir palygintumėme rezultatus. Pagrindinis projekto tikslas yra sukurti aktualius pagal individualius poreikius pritaikytus mokymo išteklius bei labiau suartinti šias grupes.

me2me

Kaunas Science and
Technology Park

INNEO

innoventionum

SFEDI®GROUP

REINTEGRA

fip
Future In
Perspective

Kartu su

S V E B ■
F S E A ■

With the support of

movetia

Austausch und Mobilität
Echanges et mobilité
Scambi e mobilità
Exchange and mobility

Erasmus+

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai.

Šis leidinys ir visas jo turinys atspindi tik autoriaus požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą.